

Veilig werken langs de weg

in samenwerking met sociale partners bos en natuur

Arbeidsmarktbeleid

Het uitvoeren van werkzaamheden langs de openbare weg, zoals het snoeien of rooien van bomen, is niet zonder risico. Om de veiligheid van wegwerkers én weggebruikers te waarborgen moeten daarom voldoende veiligheidsmaatregelen genomen worden. In het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens, de Wegenverkeerswet en de Arbowet staan hiervoor aanwijzingen. CROW, het nationaal centrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur heeft dit in praktische richtlijnen vertaald. Hoe is de veiligheid bij het werken langs de weg goed te organiseren?

1 Maak vooraf goede afspraken tussen wegbeheerder, opdrachtgever en werkgever

Start, voorafgaand aan de werkzaamheden, met duidelijke afspraken tussen opdrachtgever en opdrachtnemer over het werken langs de weg. Het kan soms nodig zijn om een Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G-plan) op te stellen. Stem de afspraken af op de feitelijke situatie:

- Maak een goede risico-inventarisatie van de werkplek:
 - Wat zijn de bijzonderheden bij het werk (zoals vallend hout, uitrijdend werkverkeer, machines met grote draaicirkel)?
 - Wat zijn de omstandigheden op de locatie: verkeerssituatie, verkeersdruk, soort verkeer en bijzonderheden, zoals een kruispunt, oversteekplaats voor voetgangers, nabijheid van schoolgaande kinderen?
 - Wat is het tijdstip en de tijdsduur van de werkzaamheden? Welke risico's levert dit op en zijn deze te vermijden, bijvoorbeeld door de werkzaamheden op een ander tijdstip uit te voeren?
- Stel vast welke maatregelen genomen moeten worden, zoals verkeersomleiding, bebording, afzettingen, aanpassing van rijroutes. Leg schriftelijk vast wie welke maatregelen neemt. Maak, indien nodig, een tekening van de situatie ter plekke en de verkeersmaatregelen.

Wegbeheerder en werkgever samen verantwoordelijk

Tijdens werkzaamheden langs de weg zijn wegbeheerder of eigenaar, opdrachtgever, aannemer, werkgever en werknemer samen verantwoordelijk voor de veiligheid van medewerkers én van de weggebruikers en voorbijgangers. Dat geldt voor het werken langs de openbare weg, langs particuliere wegen als ze zijn opengesteld voor openbaar verkeer (bijvoorbeeld in een vrij toegankelijk landgoed of bos) maar ook voor werk bij particuliere (bos)wegen. Vanwege zijn zorgplicht over de weg moet de wegbeheerder ervoor zorgen dat de weggebruiker deze weg veilig kan gebruiken tijdens de werkzaamheden op of naast de weg. De wegbeheerder moet toestemming geven voor het werk en bepaalt welke tijdelijke maatregelen noodzakelijk zijn voor alle zaken die bij het werk horen: van de noodzakelijke verkeersmaatregelen tot bijvoorbeeld afspraken over het opslaan van houtstapels.

De werkgever moet zorgen voor een zo veilig mogelijke werkplek voor de werknemers en voor goede instructies. De werknemer moet zich houden aan de veiligheidsvoorschriften en aanwijzingen zorgvuldig opvolgen.

- Kies voor het werk een handig tijdstip op de dag, met zo min mogelijk verkeersdruk en risico's.
- Licht zo nodig andere partijen, tijdig in over de werkzaamheden. Bijvoorbeeld: politie, omwonenden en/of de plaatselijke media.

► **TIP: besteed het werk uit aan een gespecialiseerd bedrijf, als u zelf onvoldoende expertise en/of materialen in huis heeft om de juiste veiligheidsmaatregelen te treffen!**

2 Bereid het werk goed voor

- Houd door een goede voorbereiding het eigenlijke werk (en dus de verkeersoverlast) zo kort mogelijk.
- Maak een overzichtslijst van de benodigde borden en afzettingen en zorg dat de materialen tijdig op de werkplek aanwezig zijn.
- Zorg dat alle medewerkers een cursus "Veilig werken langs de weg" hebben gevolgd.
- Geef medewerkers voorafgaand aan het werk een goede instructie over de situatie en de benodigde maatregelen (EHBO-voorzieningen e.d.).
- Zorg voor een duidelijke taakverdeling.

3 Zorg voor goede verkeersmaatregelen

Het kan nodig zijn om het verkeer te reguleren of om te leiden. Soms is bebording voldoende.

- Zorg er altijd voor dat verkeersdeelnemers in één oogopslag (en ruim op tijd) kunnen zien wat de gewijzigde verkeerssituatie is, zodat zij goed kunnen reageren. Houd rekening met houtstapels, uitstekende takken, vallend hout e.d., maar ook met de werkzaamheden bij machines (bijv. versnipperaars) en aan- en afrijdend verkeer.
- Zorg voor een 'obstakelvrije zone' langs de weg waar wordt gewerkt: een ruimte 'zonder obstakels', die weggebruikers voldoende vrij uitzicht geeft en ruimte om uit te wijken als dit nodig is (langs fietspaden en langs 30 km/u wegen: 1,50 m en langs 60 km/u wegen: 3,00 m).
- Gebruik de eigen tekening (eventueel met behulp van informatie uit CROW-96B (*maatregelen op niet autosnelwegen*)) voor de juiste borden en de wijze van plaatsen. Plaats bij aanvang van het werk de buitenste borden als eerste (en de borden dichtbij het werkvak als laatste). Gebruik alleen schone en onbeschadigde borden.
- Richt de werkplek goed in en zorg ervoor dat alles stevig staat.

CROW-richtlijn 96 b

Een goed hulpmiddel bij de voorbereidingen is de CROW publicatie 96b (*'Maatregelen bij werk in uitvoering op niet autosnelwegen'*). De richtlijn beschrijft minimale maatregelen; in bijzondere situaties zijn extra maatregelen noodzakelijk. De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) houdt de maatregelen, beschreven in de CROW-publicatie, aan als 'laatste stand der techniek' bij het beheersbaar maken van het aanrijdgevaar: is er sprake van een 'veilige werkplek'? De publicatie heeft de status van richtlijn. Gebruikers mogen ervan afwijken: mits goed onderbouwd en gemotiveerd en mits het veiligheidsniveau niet lager is dan met de CROW-richtlijn bedoeld wordt.

- Wanneer er dicht langs de weg wordt gewerkt, zorg dan voor voldoende veiligheidsruimte. Zet een goede langsafzetting met verkeerskegels of geleidebakens neer, zodat medewerkers niet ondoordacht vanuit de werkruimte de verkeerszone in kunnen stappen. In de veiligheidsruimte mag niet gewerkt worden en er mag geen materieel en/of materiaal worden opgeslagen.
- Stel bepaalde werkzaamheden uit als er slecht weer op komst is.
- Check of de bebording goed zichtbaar is, ook 's nachts en bij slecht zicht. Bijvoorbeeld door gebruik van zichtbaarheidsmateriaal.

4 Blijf alert tijdens de uitvoering en zorg voor een snelle afronding

- Zorg dat medewerkers altijd goed zichtbaar zijn, dat is bij werken langs de weg wettelijk verplicht. Gebruik hiervoor signaalkleding. Signaal-kleding moet voldoen aan NEN-EN ISO 20471 en moet gesloten gedragen worden.
- Laat medewerkers altijd voorafgaand aan het werk controleren of alle benodigde (veiligheids-)materialen, (zoals borden, afzettingen e.d.) aanwezig zijn. Overleg met de leiding als dit niet het geval is.
- Voorkom onnodig oponthoud door te werken met goed onderhouden machines en gereedschappen. Zorg ook voor voldoende reservegereedschappen of reserve-onderdelen ter plekke.
- Laat gereedschappen en machines niet onbeheerd in het werkvak achter tijdens pauzes of 's nachts. Controleer bij terugkeer of afzettingen en bebording nog compleet en in orde zijn.

MEER INFORMATIE

- Arbocatalogus Bos en Natuur: www.arbocatalogusbosenatuur.nl
- CROW, nationaal centrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur: www.crow.nl/wiu
- AI-bladen en Veiligheidsinstructiebladen: www.vbne.nl zoals veilig stapelen van rondhout, veilig werken in de buurt van kabels en leidingen.